

Det här är CoAction Lund Bygg

Varför CoAction Lund Arena Bygg?

Bygg- och fastighetssektorn står för en stor del av klimat- och miljöpåverkan. I Sverige orsakar sektorn omkring **22% av de totala växthusgasutsläppen**, och globalt upp mot **40%** av koldioxidutsläppen kan kopplas till byggnader och byggande. Sektorn medför också omfattande resursförbrukning – byggverksamhet genererar cirka **40% av allt avfall** i Sverige – medan **cirkulariteten är låg** (endast en liten andel av rivningsmaterial återanvänds).

För Lund är detta fokus särskilt angeläget. Stadens egna territoriella utsläpp (t.ex. från industri) är relativt små, vilket innebär att en stor del av klimatpåverkan härrör från konsumtionsbaserade utsläpp. **Bygg- och anläggningssektorn bedöms stå för en betydande andel av Lunds totala klimatavtryck** – troligen **högre än riksnittet på 22%**, kanske omkring en tredjedel. Att minska utsläpp och avfall från byggandet är alltså en nyckel för att Lund ska nå sina klimatmål.

Förslag på Arenans syfte & mål

CoAction Lund Bygg är en ny samverkansarena inom Klimatneutrala Lund 2030, inriktad på den byggda miljön¹. Arenan vänder sig till **bygggherrar, fastighetsägare, förvaltare, lösningsägare, kunskapsaktörer** (offentliga såväl som privata) i Lund och syftar till att genom samarbete och gemensam kravställning skynda på omställningen till klimatomfattigt hållbart och cirkulärt byggande.

Utgångspunkt

Gemensamt lärande och beställartryck: Dela erfarenheter och lära av varandra. Samla stora beställare för att enas om ambitiösa klimat- och cirkularitetskrav, så att en stark efterfrågan driver byggbranschen i mer hållbar riktning samtidigt som nya affärsmodeller utvecklas.

Förslag på mål:

- **Minimikrav (basnivå):** Definiera en gemensam lägstanivå för klimatprestanda – Största möjliga reduktion utan direkta merkostnader.
- **Uppmuntra högre ambitioner:** Stödja de aktörer som har möjlighet att sikta mot större utsläppsminskningar (t.ex. halvering) i utvalda projekt. Arenan fungerar både som ett golv (basnivå för alla) och en språngbräda för pionjärer.

¹ **Den byggda miljön:** omfattar alla mänskligt skapade fysiska strukturer såsom byggnader, infrastruktur och tätortsnära grönområden

- **Hela byggnadens livscykel:** Redan nu börja planera för ett helhetsperspektiv. På sikt (kring 2030) kan ett *Steg 3* införas med fokus på hela byggnadens livscykel (moduler A–C samt D enligt standard för klimatberäkningar), inklusive balansering av kvarvarande utsläpp för närma oss netto-noll mål.
- **Ökad cirkularitet:** Prioritera cirkulära materialflöden. Främja återanvändning av byggmaterial samt minimera avfall och masshantering i alla projekt.
- **Konvertering:** Främja konvertering för att nyttja befintliga konstruktioner istället för att riva och bygga nytt.
- **Engagerade aktörer:** Engagera aktörer som är beredda att bidra aktivt i enlighet med CoAction Lunds avsiktsförklaring. Deltagare förväntas dela arenans ambitioner, uppfylla minst basnivån och medverka i kunskapsutbyte och möten.
- **Samverkan mellan aktörer:** Skapa en mer gemensam bild av behov, tillgång, placering, överskott för att underlätta gemensamma lösningar och matchning.

Sammantaget ska CoAction Bygg mobilisera Lunds byggsektor – genom frivillig samverkan och gemensamma mål – för att snabbare nå en klimatneutral och cirkulär bygg- och fastighetsutveckling.

Livscykelinformation byggnad				Tilläggsinformation	
A1–A5 Byggskede		B1–B7 Användningsskede	C1–C4 Slutskede	D Fördelar och belastningar utanför systemgränsen	
A1–A3 Produktskede	A4–A5 Byggproduktionsskede				
A1 Råvaruförsörjning	A4 Transport	B1Användning	C1 Demontering, rivning		
		B2 Underhåll			
A2 Transport	A5 Bygg- och installationsprocessen	B3 Reparation	C2 Transport		
A3 Tillverkning		B4 Utbyte	C3 Restprodukt-behandling		
		B5 Ombyggnad			
		B6 Driftsenergi	C4 Bortskaffning		
		B7 Driftens vattenanvändning			

Figur 1: De olika skedena i en byggnads livscykel har olika bokstavsbe-teckningar enligt den europeiska standarden EN 15978. Källa Boverket

Förankring i kommunens strategi och branschinitiativ

CoAction Bygg är väl förankrat i befintliga klimatmål och initiativ:

- **Lunds kommuns klimatmål (byggande)**
Kommunen har antagit en ambitiös *Plan för klimatneutralt byggande och anläggning* (2023) för sin egen verksamhet. Den slår fast att utsläppen från kommunens bygg- och anläggningsprojekt ska halveras till 2025 och nå netto-noll 2030. Planen betonar att kommunen bara direkt kontrollerar en mindre del av allt byggande i staden, och att framgång kräver samverkan med övriga aktörer. CoAction Bygg adresserar detta genom att erbjuda en plattform där kommunen och andra byggherrar kan arbeta mot gemensamma mål.

- **LFM30 – lokal färdplan för klimatneutralt byggande**

Många aktörer i vår region deltar redan i *LFM30* (Lokal Färdplan Malmö 2030), som siktar på klimatneutral byggsektor till 2030. CoAction Bygg kompletterar LFM30 genom att fokusera specifikt på beställarrollen i Lund. Vi drar nytta av LFM30:s metoder och nätverk, men anpassar dem till Lunds lokala kontext och aktörer. Detta säkerställer att våra krav ligger i linje med branschens bästa praxis, samtidigt som vi får en lokal samordning (Flera deltagare i CoAction Bygg är eller kan bli del av LFM30, vilket skapar synergier.)

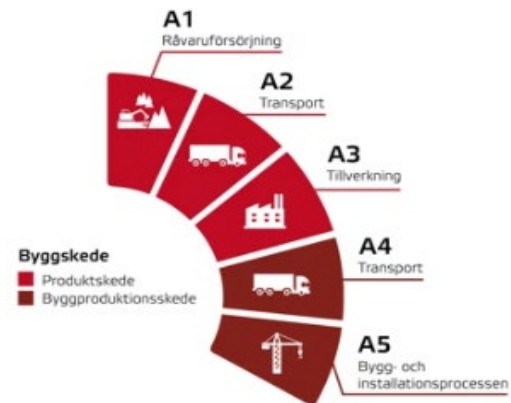
CoAction Bygg ligger därmed i linje med både kommunens egna klimatfärdplan och den bredare rörelse som finns i branschen.

Ambitionsnivåer: Steg 1 och Steg 2

Inom CoAction Bygg har vi initialt definierat två ambitionsnivåer för klimatpåverkan och cirkularitet i projekt – **Steg 1 (Basnivå)** och **Steg 2 (Högre ambition)**. Nedan sammanfattas huvuddragen:

Ambitionsnivå	Steg 1 – Basnivå	Steg 2 – Högre ambition
Klimatpåverkan	Minst 20–30% lägre utsläpp än referens (CO ₂ e/m ²). Uppnås utan merkostnad – ny standard för alla projekt.	≈ 30–50+% lägre utsläpp än referens. Högre ambition med nya lösningar, med varierande merkostnader (beroende på projekt).
Cirkularitet	Grundkrav: Undvik onödiga rivningar. Inventera återbruksmöjligheter och återanvänd material där det är praktiskt möjligt. Minimera avfall.	Utökat fokus: Återbruka en stor del av rivningsmaterialet. Designa för demontering (framtida återbruk). Hantera schaktmassor cirkulärt inom projekt.
Deltagande	Förväntad nivå för alla medlemmar – inträdeskrav i arenan. Gäller nya byggprojekt, större renoveringar och anläggningsprojekt.	Frivillig pionjär-nivå för särskilt ambitiösa projekt. Kunskapsdelning inom arenan ska göra att fler kan nå denna nivå över tid.
Tidshorisont	Omedelbar tillämpning: Kravbilden i Steg 1 gäller från projekt som påbörjas framåt. Alla nya relevanta projekt (från 2026→) bör uppfylla miniminivån.	Stegvis införande: Definieras i detalj 2026–27. Några pilotprojekt når Steg 2 omkring 2027; bredare måluppfyllnad senast 2030.

*Steg 1 motsvarar åtgärder som är möjliga att genomföra redan idag utan kostnadsökningar eller ny teknik. Steg 2 innebär en fördjupad nivå som kräver att man börjar använda mer innovativa lösningar och ibland accepterar visst merarbete eller extra kostnad för klimatet. Genom att först etablera Steg 1 brett och sedan gradvis ta sikte på Steg 2 skapar vi en **trappa av ambition** som hela gruppen kan följa. Omfattning initialt enligt Boverkets figur 2 till höger:*

(Notera: CoAction Lund Byggs mål för deltagarna ska inte förväxlas med kommunens interna nettonoll-mål. Ambitionen är att alla ska nå basnivån nu, och att så många som möjligt når mycket längre före 2030 – men varje organisation tar det i sin takt och utifrån sina förutsättningar.)

Plan framåt – från uppstart till 2030

Arenan startar formellt våren 2026. Nedan följer en översiktlig plan:

- Våren 2026: Etablering och kickoff.**
 Identifiera och bjuda in deltagare (nuvarande och potentiella CoAction-medlemmar med byggverksamhet i Lund). Hålla ett uppstartsmöte (planerat till **9 mars 2026**) där arenans syfte, mål och arbetssätt fastställs gemensamt.
- 2026: Implementering av Steg 1.**
 Deltagarna börjar tillämpa miniminivån i sina aktuella och kommande projekt. Nätverket träffas regelbundet för att dela erfarenheter och lösa problem. Eventuella arbetsgrupper bildas för specifika områden (t.ex. nybyggnation vs. infrastruktur) för fördjupat samarbete.
- 2027: Höja ambitionen – förbereda Steg 2.**
 Med basnivån etablerad fokuserar arenan på att definiera och påbörja Steg 2. Kanske initieras ett par **pilotprojekt** med högre ambition (nära halvering av utsläpp, omfattande återbruk) av frivilliga aktörer. Utifrån pilotresultaten utarbetas vägledning så att fler kan följa efter.
- 2028–2030: Expansion och uppföljning.**
 Fler aktörer kan ansluta under resans gång. Arenan fortsätter med årliga möten för uppföljning och successiv skärpning av målen. Steg 2 implementeras i allt fler projekt. Senast 2030 siktar vi på att merparten av deltagarnas byggprojekt når **halverad klimatpåverkan eller bättre**, kombinerat med hög cirkularitet – i praktiken nära klimatneutralt byggande.

Genom hela processen stödjer Lunds kommun med samordning och egen förebildlighet (kommunens projekt följer minst samma krav). Framsteg kommer att kommuniceras öppet

för att inspirera fler att delta och visa att Lunds aktörer tar ledningen. CoAction Bygg ska bli en etablerad del av Lunds klimatarbete och ett konkret bevis på att **offentlig och privat sektor kan samarbeta för att nå gemensamma klimatmål och snabbare nå längre tillsammans.**